

- а) єдність місця, часу, дійових осіб;
- б) зв'язок з минулим і майбутнім (єдність сюжету).
- 2. Літературні, риторичні засоби зв'язку:
  - а) прийоми композиції літературного твору (сюжетні лінії, обрамлення тощо);
  - б) дотримання законів жанру (байки, сонету, інтерв'ю і под.);
  - в) побудова компонента тексту як риторичної фігури (анафори тощо).
- 3. Лексичні засоби зв'язку:
  - а) вибір вдалого, доречного слова, використання синонімів;
  - б) асоціативний вибір слів;
  - в) займенникові заміни іменників;
  - г) вживання антонімів, професійної, іншомовної лексики;
  - г) вживання фразеологізмів;
  - д) слова-узагальнення.
- 4. Граматичні зв'язки: морфологія і синтаксис:
  - а) сполучники, їх повтор;
  - б) співвідносні зі сполучниками займенники, прислівники;
  - в) питальні речення і відповіді на них;
  - г) побудова тексту з однорідними членами речення;
  - г) ланцюжковий чи паралельний зв'язок речень;
  - д) вставні одиниці тощо.
- 5. Стилiстичні зв'язки:
  - а) весь текст витримано в одному стилі;
  - б) відбувається доцільна зміна стилів.
- 6. Інтонанційні засоби (усне мовлення):
  - а) інтонація початку і кінця абзацу, відповідні паузи;
  - б) емоційні інтонації, тембр голосу;
  - в) логічні, фразові наголоси, психологічні паузи тощо.

Отже, формування, підвищення та вдосконалення мовної компетенції студентів-економістів як провідної базисної характеристики освіченої людини, однієї з найважливіших рис її цілісності й самодостатності на сьогодні є надзвичайно актуальним. А власне робота з сучасними текстами на різних мовних рівнях сприяє підвищенню мовної компетенції, що включає в себе мовну культуру, сприяє формуванню мовної картини світу.

Література

1. Гальперін І.Р. Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження. - М.: Наука, 1981. - 139 с; 4-е вид. - М.: КомКніга / URSS, 2006.
2. Загнітко А.П., Домрачева І.Р. Основи мовленнєвої діяльності. Навчальний посібник для студентів денної, безвідривної та очно-заочної прискореної форми навчання спеціальності 2001. – Донецьк, Український культурологічний центр, 2001. – 56 с.
3. Одинцов В.В. Стилiстика текста. - Наука, 1980. – 261 с.

Скуратівська М.О.,
 старший викладач кафедри іноземних мов
 та спеціальної мовної підготовки,
 ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПОБУДОВИ МОДЕЛІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

***Анотація.** У статті розглядаються основні аспекти побудови моделі інноваційної діяльності вищого навчального закладу. Подається коротка характеристика поняття «інноваційна професійна компетентність» викладача вишу.*

***Ключові слова:** інновація, інноваційна інфраструктура, інноваційне середовище навчального закладу, інноваційні методи навчання, інноваційна професійна компетентність викладача.*

***Abstract.** The article deals with the main aspects of the innovative activity model of the institutes of higher education. The short description of the concept “innovative professional competence” of the teacher has been stated.*

***Key words:** innovation, innovative infrastructure, innovative environment of the institute of higher education, innovative teaching methods, innovative professional competence.*

Постановка проблеми. Вища освіта сьогодні повинна підготувати студентів до успішної особистісної та професійної самореалізації в умовах глобальної політичної, культурної та економічної кооперації держав світу. Це означає, що в проектуванні сучасної освітньої системи головним інструментом повинне бути впровадження нової інноваційної парадигми професійної підготовки студентів, а це не можливе, в свою чергу, без розбудови всієї освітньої діяльності вишу в логіці інноваційного підходу.

Аналіз останніх джерел. Питання впровадження інновацій у сфері вищої освіти продовжує перебувати у колі наукових інтересів багатьох вітчизняних теоретиків та практиків освіти. Серед публікацій на дану тематику на особливу увагу заслуговують праці науковців Л. Новікової, О. Січкарук, І. Дичківської, Н. Ушакової та ін. [1; 2; 3; 5].

Про актуальність інноваційної проблематики вищої освіти свідчить також і проведення численних конференцій у провідних університетах України, матеріалами яких ми теж керувалися під час здійснення нашого дослідження [6; 7; 8].

Незважаючи на значний інтерес наукової громади до інноваційної проблематики, слід відмітити наявну потребу у подальшій теоретичній та практичній розробці питання створення інноваційного освітнього середовища у вищому навчальному закладі, інноваційності навчальної роботи викладача вишу, його готовності до здійснення інноваційної професійної діяльності тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційний вищий навчальний заклад відрізняє наявність інноваційного середовища, тобто необхідна ділова психологічна атмосфера. Для реалізації цієї мети потрібна трансформація всіх видів діяльності ВНЗ, включаючи навчальну, виховну, управлінську, науково-дослідну діяльність, діяльність із підготовки та підвищення кваліфікації викладачів, із взаємодії навчального закладу з зовнішнім середовищем.

Обов'язково слід враховувати, що інноваційний навчальний заклад повинен мати інноваційні типи управління та інфраструктуру. Чим більше інноваційних завдань ставить перед собою заклад, тим більш інноваційною стає його структура управління та діяльність у цілому.

Інноваційна інфраструктура передбачає функціонування у вищі центрів створення і просування інновацій. Наявність таких професійних центрів – необхідний елемент інфраструктури, особливо на початковому етапі розвитку інноваційного вишу.

Ознаками навчального закладу інноваційного типу, нам вбачається, мають бути наступні характеристики: робота з інформаційними ресурсами (засвоєння технологій постійного пошуку нової інформації в середовищі невизначено великого обсягу інформаційних ресурсів); освітні технології (такі, що постійно оновлюються в процесі навчання), матеріально-технічна база вишу (розвивається у відповідності з технологічним переобладнанням), витрати на навчання (співвідносяться з цінами на освітні послуги).

В інноваційній моделі вищого навчального закладу успіх діяльності залежить від інноваційного потенціалу персоналу, організації управління інноваційними процесами у виші, організації інформаційного середовища і ступеня володіння персоналу інформаційними технологіями.

Вся система управління персоналом, в тому числі кадрова політика, організація і мотивація праці, корпоративна культура є в інноваційному закладі найбільш важливим фактором постійного підвищення його ефективності і, як наслідок, конкурентоспроможності.

Слід також зазначити, що впровадження інновацій у навчальний процес не можливе без сприятливого морально-психологічного клімату та гарних матеріально-технічних умов праці в виші, а також без активного обміну передовим педагогічним досвідом, без творчого пошуку самих викладачів.

Отже, в якості рушійної сили інноваційної діяльності освітнього закладу можна назвати саме викладача, а викладач сучасного вищого навчального закладу відповідно також повинен змінювати себе, опанувати новий стиль поведінки, щоб бути спроможним впроваджувати сучасні технології в навчальний процес.

Введення інноваційних методів навчання у навчальний процес буде ефективним за умови дотримання об'єктивних закономірностей використання інноваційних технологій навчання.

Розглядаючи основні закономірності впровадження інноваційних методів навчання, ми пропонуємо робити акцент на таких аспектах, як переорієнтація мотивації навчання студентів на активне пізнання, плановість введення інноваційних методів у навчальний процес, поєднання цих методів з активною самостійною роботою студентів, створення системи і алгоритму введення інноваційних методів, досконале знання викладачами методики організації інноваційних методів та їхнього комплексного використання, вміння викладача адаптувати ці методи до своєї навчальної дисципліни.

Запорукою ефективного здійснення викладачем інноваційної діяльності є оволодіння викладачем інноваційною професійною компетентністю. Поняття «інноваційна компетентність», на нашу думку, виражає особливий якісний стан суб'єкта інноваційної діяльності, його здатність до інноваційної, творчої роботи. Дана якість проявляє себе як співвідношення конкретних компетенцій, необхідних для досягнення цілей в інноваційній роботі.

У нашому баченні модель інноваційної професійної компетентності викладача, як орієнтир та бажаний ідеал, можна умовно зобразити у вигляді шаблів піраміди, в основі якої – сукупність знань викладача про закони, закономірності, наукові підходи й принципи викладання на засадах інновативності; далі – знання сучасних форм, методів навчання; особистісні якості викладача, його мотивація до здійснення інноваційної викладацької діяльності тощо [4, с. 125].

Кожний викладач повинен реформувати власну педагогічну практику. Перший крок на шляху до цього – вибір тих навчальних стратегій інноваційного навчання, які здійснити відносно нескладно. Починати слід із короткотривалих, структурованих, сфокусованих на навчальному предметі стратегій навчання, наприклад, запропонувати студентам проаналізувати та розв'язати певну проблему у невеликих групах протягом 10–15 хвилин або включити в лекцію питання для обговорення, провести мозковий штурм із метою генерування ідей стосовно вирішення проблеми тощо.

Процес оновлення освітньої підготовки в рамках впровадження інновацій у вищій освіті потребує, на наш погляд, вирішення комплексу проблем: обґрунтування теоретико-методологічних принципів запровадження новітніх технологій; визначення провідних тенденцій, змісту та структури оновлення освітньої підготовки студентів через впровадження інновацій; розробка шляхів реалізації використання інноваційних технологій; визначення перспектив подальшого процесу інноваційного оновлення освітньої підготовки студентів.

Висновки з проведеного дослідження. Безумовно, що процес оновлення освітньої підготовки через впровадження інновацій передбачає зацікавленість та підтримку керівництва вишу, здійснення адміністрацією закладу поступової системної інноваційної політики. Основною складовою частиною такого процесу є, звичайно, впровадження інноваційних технологій навчання, яке однак повинне розглядатися лише в комплексі з іншими складниками.

Як результат, у процесі оновлення освітньої підготовки через використання інноваційних моделей навчання можна передбачити: перехід до нової концепції підготовки, позбавленої вузького прагматизму; запровадження концепції цілісної різнобічної підготовки нового покоління студентів-фахівців, що володіють фундаментальними профільними знаннями та здатні при цьому до постійного саморозвитку, вдосконалення своєї професійної майстерності тощо.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Новікова Л. М. Сучасні технології практичних занять в системі вищої освіти : Навч. посіб. / Л. М. Новікова. – Павлоград : ЗПЕУ, 2005. – 73 с.
3. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : Навч.-метод. посіб. / О. Січкарук. – К. : Таксон, 2006. – 88 с.
4. Скуратівська М. О. Інноваційні освітні технології у вищій школі / М. О. Скуратівська // Філологія та методологія викладання : науково-методичний вісник. – К. : Університет економіки та права «КРОК», 2011. – С. 118–130.
5. Ушакова Н. Лігоненко Л. Тривайло А. Центр навчально-тренінгових фірм / Н. Ушакова, Л. Лігоненко, А. Тривайло // Інноваційні методи навчання менеджерів : збірник метод. матеріалів. – К. : «Логос», 2005. – С. 140–159.
6. Danilova S. Teaching ESP with YouTube / S. Danilova // Інноваційні технології викладання англійської мови та стратегії мовної освіти упродовж життя. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27–28.03.2009). – К. : Ун-т «КРОК». – С. 21–25.

7. Gizhko I. Using Case Studies and Project Work in the Business English Classroom / I. Gizhko // Інноваційні технології викладання англійської мови та стратегії мовної освіти упродовж життя. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27–28.03.2009). – К. : Ун-т «КРОК». – С. 26–28.

8. Ivanisheva V., Klymenko L. Bored in the ESP classroom? Let us Role Play! / V. Ivanisheva, L. Klymenko // Інноваційні технології викладання англійської мови та стратегії мовної освіти упродовж життя. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27–28.03.2009). – К. : Ун-т «КРОК». – С. 29–35.

Случайна Л.О.

кандидат політичних наук

доцент кафедри іноземних мов

факультету міжнародної економіки і менеджменту

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

ІНТЕГРАТИВНІСТЬ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ЗАСАД ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЕКОНОМІЧНОМУ ВНЗ

***Анотація.** У статті здійснено спробу надати теоретико-методологічне обґрунтування моделі формування соціокультурної компетенції у майбутніх фахівців з міжнародної економіки і менеджменту. На думку автора, таким теоретико-методологічним підґрунтям є системно-синергетичний підхід, який дозволяє вважати цю модель як цілісний багатofакторний комплекс, що здатний реструктуризуватись у відповідності до сучасних економічних, соціальних і міжкультурних викликів.*

***Ключові слова:** синергетична освіта, системно-синергетичний підхід, самонавчання, інтерактивне навчання, нелінійне спілкування, мотиваційне навчання, міждисциплінарний підхід.*

***Abstract.** The author seeks to establish new understanding of the theoretical and methodological bases explaining the model of socio-cultural competence of students specializing in international economics and management. The model has been designed by the experts of foreign languages department at KNEU who consider system and synergetic approaches to be the philosophy and practical strategy in developing communicative, multicultural, and language skills.*

***Key words:** synergetic education, system and synergetic approach, interdisciplinary approach, self-education, motivating education, interactive education, non-linear communication.*

Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні на початку ХХІ сторіччя, висувають необхідність створення якісно нової, синергетичної, системної освіти як соціального інституту і засобу соціалізації людини в умовах переходу від індустріального до постіндустріального інформаційного суспільства.

За думкою засновників синергетики Г. Хакена і І. Пригожина, синергетичний аналіз може бути ефективним не тільки при вивченні макросвіту в цілому, а й при вивченні людиновимірних систем – економічних, соціальних політичних, духовно-культурних. [1, с. 246–247]

Серед українських дослідників методології синергетичного аналізу слід зазначити В. Андрущенко, В. Білоус, І. Добронравову, А. Євдюх. Вони вважають, що ця методологія ґрунтується на міждисциплінарному підході та використанні таких методів навчання як самонавчання, мотиваційне навчання, інтерактивне навчання (нелінійний діалог), адаптивне навчання, кейс-метод та ін.

Сучасна українська освіта, що нині трансформується на основі принципів Болонської конвенції, робить лише перші кроки на шляху створення синергетичної системи освіти. За таких умов, особливої актуальності набуває проблема застосування синергетики як інтегративної методології у процесі формування соціокультурної компетенції майбутніх фахівців у галузі міжнародної економіки і міжнародного бізнесу.

Метою даної статті є обґрунтування моделі формування соціокультурної компетенції, розробленої фахівцями кафедри іноземних мов факультету міжнародної економіки і менеджменту на основі системно-синергетичного підходу.

Українські науковці вважають, що у сучасних умовах великі виробничо-технологічні комплекси і транснаціональні компанії існують як самоорганізовані, самокеровані і нелінійні системи. Їх діяльності властива багатоваріантність, багатofакторність, системна самоорганізація (системно-синергетична модель самоуправління), кооперативна взаємодія усіх підсистем і т. д. Сучасний корпоративізм розглядається синергетикою як особливий вид соціокуль-